

Onderhuidse Schatten
Synagoge
2022

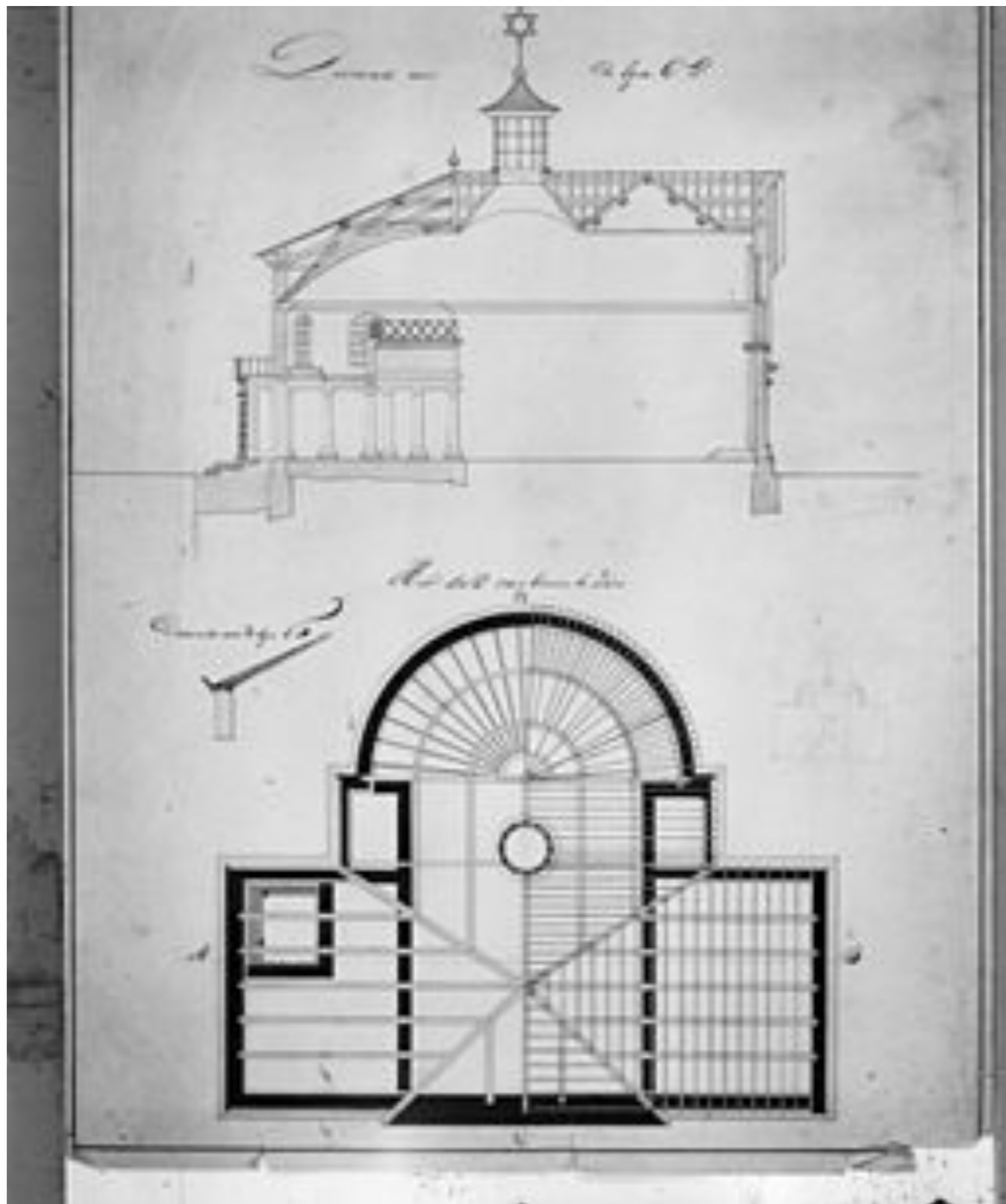
SYNAGOGE

De eerste berichten omtrent joods leven in en rond Maastricht dateren uit de dertiende eeuw. Deze in omvang aanzienlijke gemeenschap werd in de eerste helft van de veertiende eeuw, toen een periode van vervolgingen de streek teisterde vernietigd. Tot de burgerlijke gelijkstelling van 1796 liet het stadsbestuur van Maastricht alleen joden toe die economisch voordeel brachten. De minder kapitaalkrachtigen vestigden zich in het nabij gelegen dorp Eijsden. Ondanks veel tegenwerking op velerlei gebied groeide de joodse bevolking van Maastricht zodanig, dat in 1782 de eerste openbare synagogedienst gehouden kon worden in een privewoning aan de Markt. De joodse gemeenschap groeide zeer snel en daarom was het al in 1809 noodzakelijk om voor de godsdienstoefeningen een pand te huren aan de Kleine Gracht want de meeste joden woonden in de directe omgeving. Met financieele steun, de rijksoverheid en koning Willem I werd in 1839 aangevangen met de bouw van een imposante synagoge in de Capucijnengang bij de Bogaardenstraat en wel op grond van een voormalig kloosterterrein dat in 1883 door de gemeente gratis ter beschikking werd gesteld. Het ontwerp van het nieuwe godshuis was van stadsbouwmeester en tekenleraar Mathijs (Mathieu) Hermans. Het gebouwencomplex, dat tevens het rituele bad, de school en de kosterwoning omvatte, werd onder grote belangstelling op 21 augustus 1840 ingewijd.

Na de deportatie van de Maastrichtse Joden tijdens de Tweede wereldoorlog werd het gebouw door de Duitse bezetter geconfisqueerd en als opslagplaats gebruikt. Vanaf 1952 werden er weer diensten gehouden en werd onder leiding van architect Gerard Snelder gerestaureerd, waarna het gebouw op 24 september 1967 opnieuw plechtig in gebruik werd genomen. De synagoge van Maastricht is gebouwd in typisch vroeg 19 eeuwse neo-classic stijl en heeft sinds oktober 2020 een bronzen plaquette aan de zuidmuur van de synagoge van de Capucijnengang. De plaquette is bedoeld als Holocaust monument voor alle bevolkingsgroepen die zijn vervolgd door het nazi-regime. Slachtoffers van onverdraagzaamheid en racisme.

vergeten leidt tot ballingschap,
de herinnering brengt bevrijding

WIJ HERDENKEN DE IN DE HOLOGAUST
VERMOORDE MAASTRICHTENAREN
ZIJ WAREN SLACHTOFFERS VAN
ONVERDRAAGZAAMHEID EN RACHISME

Ontwerp van Mathijs Hermans uit 1838

מפתלי גר אשר יושבו וכלון יוסף ויבניו
יהוה ורץ יחזיק לני יצאנו שמעון

שם עמנו
אנשי וד קנה ותוצו
קנה יחזיק קנה ותעסק
קנה וישנה קנה ותעשב
זכור את קנה ותענוז
כבוד את קנה ותחמוד

Small plaque with text on the brick wall below the window.

אברהם אבינו
יצחק אבינו
ישראל אבינו
אשר יצאנו
מצרים
ביום הזה
אמר יהוה
אלהינו
יהוה אחד
שמואל
אלהינו
יהוה אחד

אשר יצאנו
מצרים
ביום הזה
אמר יהוה
אלהינו
יהוה אחד
שמואל
אלהינו
יהוה אחד